

Plan dydaktyczny *geografia* - klasa 5

Numer lekcji	Temat lekcji	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych
1.	Czym zajmuje się geografia?	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>geografia</i> • wymienia źródła informacji geograficznej
2.	Mapa i skala	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, skala mapy, legenda</i> • wymienia elementy mapy • rozpoznaje rodzaje znaków na mapie • stosuje legendę mapy do odczytania informacji • odczytuje skalę mapy • wymienia rodzaje skali • rysuje podziałkę liniową • przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową • wyjaśnia związek między skalą mapy a wielkością przedstawianych obszarów • uzasadnia, dlaczego każda mapa ma skalę
3.	Odległość na mapie i w terenie	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej • oblicza długość trasy złożonej z odcinków za pomocą skali liczbowej • oblicza odległość w terenie za pomocą podziałki liniowej
4.	Ukształtowanie powierzchni na mapach	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wysokość bezwzględna, wysokość względna</i> • odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie • oblicza wysokość względną • wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa • odczytuje informacje z mapy poziomicowej • rozpoznaje formy terenu przedstawione na mapach poziomicowych • podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych • rozpoznaje wielkie formy ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej • przedstawia widoczne na mapie hipsometrycznej różnice między obszarami nizinnymi, wyżynnymi a obszarami górkimi

Numer lekcji	Temat lekcji	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych
5.	Czytamy mapę najbliższej okolicy	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia różne rodzaje map • wyszukuje w atlasie mapy o różnej treści • wyjaśnia różnice między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową • omawia zastosowania map cyfrowych • analizuje treść mapy turystycznej i planu miasta • odczytuje informacje z planu miasta • przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie • czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do obserwowanych w terenie elementów środowiska geograficznego
6.	Lekcja powtórzeniowa	<ul style="list-style-type: none"> • badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia
7.		
8.	Co to jest krajobraz?	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>krajobraz</i> • wymienia składniki krajobrazu • podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym • wskazuje pasy rzeźby terenu na mapie Polski • omawia cechy poszczególnych pasów rzeźby • porównuje rzeźbę terenu w poszczególnych pasach
9.	Mój pomysł na zagospodarowanie terenu wokół szkoły	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • opisuje cechy krajobrazu najbliższej okolicy • określa położenie najbliższej okolicy na mapie Polski • dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod względem jego piękna oraz ładu i estetyki zagospodarowania, a także proponuje zmiany w jego zagospodarowaniu • prezentuje projekt planu zagospodarowania terenu wokół szkoły

Numer lekcji	Temat lekcji	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych
10.	Krajobraz nadmorski Wybrzeża Słowińskiego	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje położenie pasa pobraży na mapie Polski • przedstawia na podstawie ilustracji główne cechy krajobrazu nadmorskiego • opisuje wpływ wody i wiatru na krajobraz nadmorski • omawia na podstawie ilustracji etapy powstawania jeziora przybrzeżnego • opisuje świat roślin i zwierząt Wybrzeża Słowińskiego • przedstawia zagospodarowanie terenu Wybrzeża Słowińskiego • wymienia największe miasta leżące na Wybrzeżu Słowińskim i wskazuje je na mapie Polski • opisuje zajęcia ludności regionów nadmorskich • opisuje obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Wybrzeża Słowińskiego i wskazuje je na mapie Polski
11.	Krajobraz Pojezierza Mazurskiego	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Polski położenie Pojezierza Mazurskiego • przedstawia główne cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego • przedstawia wpływ lądolodu na krajobraz pojezierzy • odczytuje z mapy nazwy największych jezior na Pojezierzu Mazurskim • wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego • omawia znaczenie turystyki w regionie
12.	Krajobraz Niziny Mazowieckiej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Polski pas Nizin Środkowopolskich oraz położenie Niziny Mazowieckiej • opisuje główne cechy krajobrazu nizinnego • wskazuje na mapie największe rzeki Niziny Mazowieckiej • odszukuje na mapie największe miasta Niziny Mazowieckiej • opisuje cechy krajobrazu rolniczego na Nizinie Mazowieckiej • opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na Nizinie Mazowieckiej • wskazuje na mapie regionu Kampinoski Park Narodowy • wymienia inne atrakcje turystyczne regionu
13.	Krajobraz wielkomiejski Warszawy	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • określa położenie Warszawy na mapie Polski • opisuje cechy krajobrazu wielkomiejskiego • omawia charakter zabudowy Warszawy • opisuje sieć komunikacyjną Warszawy • rozpoznaje na ilustracjach najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy • planuje wycieczkę po Warszawie na podstawie planu miasta

Numer lekcji	Temat lekcji	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych
14.		
15.	Krajobraz miejsko-przemysłowy Wyżyny Śląskiej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Polski położenie pasa Wyżyn Polskich i Wyżynę Śląską • przedstawia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej • wskazuje na mapie Polski największe miasta na Wyżynie Śląskiej • omawia znaczenie węgla kamiennego w dziejach Wyżyny Śląskiej • przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie wyżyny powstałe w wyniku działalności człowieka • omawia atrakcje turystyczne Szlaku Zabytków Techniki • charakteryzuje życie i zwyczaje mieszkańców Wyżyny Śląskiej
16.	Krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Polski położenie Wyżyny Lubelskiej • przedstawia główne cechy krajobrazu Wyżyny Lubelskiej • omawia na podstawie ilustracji powstawanie wąwozów lessowych • przedstawia rolnicze zagospodarowanie Wyżyny Lubelskiej • omawia czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej • wymienia gleby i główne uprawy Wyżyny Lubelskiej • opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Lubelskiej
17.	Krajobraz Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Polski położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • omawia cechy krajobrazu wyżyny na podstawie ilustracji • opisuje rzeźbę krasową i formy krasowe na podstawie ilustracji • charakteryzuje dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • wymienia i rozpoznaje na podstawie ilustracji charakterystyczne dla regionu gatunki roślin i zwierząt • opisuje Szlak Orlich Gniazd
18.	Krajobraz wysokogórski Tatr	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Polski położenie pasa gór oraz Tatr • prezentuje na mapie podział Tatr na Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie • wskazuje na mapie najwyższe szczyty Tatr • omawia różnice w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich • omawia cechy krajobrazu wysokogórskiego • omawia cechy pogody w górach • opisuje na podstawie ilustracji piętrowość roślinną w Tatrach • opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego • omawia zajęcia i zwyczaje mieszkańców Podhala • wymienia zabytki architektury ludowej w Zakopanem i innych miastach Podhala • uzasadnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr
19.		

Numer lekcji	Temat lekcji	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych
20.	Przez lądy i oceany	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na globusie i mapie świata dowolny południk i równoleżnik • wskazuje na globusie i mapie świata: bieguny, równik, południk zerowy i 180°, zwrotniki i koła podbiegunowe oraz półkule • wyjaśnia, co to jest siatka geograficzna i siatka kartograficzna • wskazuje główne kierunki geograficzne na globusie • wymienia nazwy kontynentów i oceanów, wskazuje je na globusie i mapie świata • określa położenie kontynentów i oceanów względem równika i południka zerowego • porównuje na podstawie diagramów słupkowych powierzchnie kontynentów i oceanów
21.	Pierwsze podróże geograficzne	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny odkryć geograficznych • wskazuje akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych • wymienia największych odkrywców • wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasie wyprawy Marco Polo • opisuje na podstawie mapy szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba • opisuje podróże odkrywcze w XVII–XIX w. • opisuje podróże i odkrycia geograficzne w XX w. • przedstawia znaczenie wypraw geograficznych
22.	Pogoda a klimat	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pogoda, klimat</i> • wyjaśnia różnicę między pogodą a klimatem • wymienia składniki pogody • wymienia elementy klimatogramu • analizuje klimatogramy • oblicza średnią roczną temperaturę powietrza, różnicę między średnią temperaturą powietrza w najcieplejszym i najzimniejszym miesiącu roku oraz roczną sumę opadów • przedstawia zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi na podstawie map klimatycznych
23.	Strefy klimatyczne i strefy krajobrazowe	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia na podstawie mapy strefy klimatyczne na Ziemi • przedstawia czynniki kształtujące klimat • porównuje temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w klimacie morskim i klimacie kontynentalnym • wymienia kryteria wydzielenia stref krajobrazowych • przedstawia na podstawie ilustracji układ stref krajobrazowych na półkuli północnej • omawia wpływ działalności człowieka na krajobrazy Ziemi
24.	Lekcja powtórzeniowa	<ul style="list-style-type: none"> • badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia

Numer lekcji	Temat lekcji	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych
25.		
26.	W wilgotnym lesie równikowym i w lesie strefy umiarkowanej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie świata obszar występowania strefy wilgotnych lasów równikowych • omawia klimat strefy wilgotnych lasów równikowych na podstawie map klimatycznych i klimatogramu • charakteryzuje świat roślin i zwierząt wilgotnych lasów równikowych • opisuje na podstawie ilustracji warstwy wilgotnego lasu równikowego • rozpoznaje na ilustracjach rośliny i zwierzęta typowe dla lasów równikowych • omawia życie mieszkańców w strefie wilgotnych lasów równikowych • wskazuje na mapie świata obszar występowania strefy lasów liściastych i mieszanych • omawia klimat strefy lasów liściastych i mieszanych na podstawie map klimatycznych i klimatogramów • charakteryzuje świat roślin i zwierząt lasów liściastych i mieszanych • opisuje warstwową budowę lasów liściastych i mieszanych • opisuje życie mieszkańców strefy lasów liściastych i mieszanych • porównuje wilgotne lasy równikowe z lasami liściastymi i mieszanymi na podstawie ilustracji i tabeli
27.	Krajobrazy sawanny i stepu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sawanna, step, preria, pampa</i> • wskazuje na mapie świata obszar występowania sawann • omawia na podstawie klimatogramu cechy charakterystyczne klimatu strefy sawann • rozpoznaje na ilustracjach rośliny i zwierzęta typowe dla sawanny afrykańskiej • prezentuje sposoby gospodarowania oraz główne zajęcia mieszkańców sawann • wskazuje na mapie świata obszar występowania stepów • omawia na podstawie klimatogramu klimat strefy stepów • charakteryzuje świat roślin i zwierząt stepów • rozpoznaje na ilustracjach rośliny i zwierzęta typowe dla stepów • omawia zajęcia mieszkańców strefy stepów • przedstawia główne cechy i porównuje krajobrazy sawann i stepów na podstawie ilustracji i tabeli

Numer lekcji	Temat lekcji	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych
28.	Krajobrazy pustyń gorących i pustyń lodowych	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>pustynia</i> • wskazuje na mapie świata obszar występowania pustyń gorących • wymienia największe pustynie świata i wskazuje je na mapie • omawia na podstawie klimatogramu cechy charakterystyczne klimatu pustyń gorących • opisuje rzeźbę terenu pustyń gorących • omawia życie roślin i zwierząt w strefie pustyń gorących • rozpoznaje na ilustracjach charakterystyczne rośliny i zwierzęta pustyń gorących • opisuje życie mieszkańców oraz ich zajęcia w strefie pustyń gorących • wskazuje na mapie świata obszar występowania pustyń lodowych • omawia na podstawie klimatogramu klimat strefy pustyń lodowych • charakteryzuje na podstawie ilustracji świat zwierząt Arktyki i Antarktyki • omawia życie mieszkańców w strefie pustyń lodowych • porównuje strefę pustyń gorących ze strefą pustyń lodowych na podstawie ilustracji i tabeli
29.	Krajobraz śródziemno-morski	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Europy państwa leżące nad Morzem Śródziemnym • omawia na podstawie klimatogramu klimat strefy śródziemnomorskiej • omawia cechy krajobrazu śródziemnomorskiego • charakteryzuje świat roślin i zwierząt strefy śródziemnomorskiej • rozpoznaje na podstawie ilustracji charakterystyczne gatunki roślin i zwierząt • prezentuje życie mieszkańców strefy śródziemnomorskiej • wymienia główne gatunki roślin uprawnych • podaje przykłady charakterystycznego budownictwa strefy śródziemnomorskiej • uzasadnia atrakcyjność turystyczną strefy śródziemnomorskiej, przywołuje przykłady
30.	Krajobraz tajgi i tundry	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tundra, tajga</i> • wskazuje na mapie świata położenie strefy tajgi • omawia na podstawie klimatogramu warunki klimatyczne w strefie tajgi • przedstawia główne cechy krajobrazu tajgi • charakteryzuje świat roślin i zwierząt w tajdze • rozpoznaje na ilustracji gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tajgi • przedstawia zajęcia mieszkańców tajgi oraz sposoby gospodarowania • opisuje budownictwo na obszarze tajgi • wskazuje na mapie świata położenie strefy tundry • charakteryzuje na podstawie klimatogramu klimat tundry • wyjaśnia znaczenie terminu <i>wieloletnia zmarzlina</i> • omawia świat roślin i zwierząt w tundrze • rozpoznaje na podstawie ilustracji gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tundry • omawia główne zajęcia ludności strefy tundry i prezentuje przykłady budownictwa w tundrze • porównuje krajobrazy stref tajgi i tundry

Numer lekcji	Temat lekcji	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych
31.	Krajobraz wysokogórski Himalajów	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie świata najwyższe góry łańcuchy górskie, w tym Himalaje • charakteryzuje zmienność warunków klimatycznych w Himalajach • omawia cechy krajobrazu wysokogórskiego • wymienia formy rzeźby wysokogórskiej • opisuje świat roślin i zwierząt w Himalajach • charakteryzuje piętra roślinności w Himalajach na podstawie ilustracji • przedstawia życie i zajęcia ludności zamieszkującej Himalaje • porównuje strefy krajobrazowe na Ziemi i piętra roślinności w górach
32.	Lekcja powtórzeniowa	<ul style="list-style-type: none"> • badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia